

KOMUNIKAČNÍ VYLOUČENÍ

Analýza fenoménu a poučení z povodní 2024

PRÁVO NA INFORMACE: Jak proudí informační toky v menšinách v ČR? A jak zlepšit komunikaci se státem a veřejnými institucemi?, 21. 2. 2025

Komunikační vyloučení je komplexní problém, kdy se zranitelné skupiny obyvatel *dlouhodobě ocitají mimo hlavní komunikační proud*, což významně omezuje jejich přístup k důležitým informacím a možnost participace na společenském životě.

Komunikační vyloučení představuje jeden z nejzávažnějších aspektů **sociální marginalizace** v současné společnosti. Marginalizace v tomto kontextu znamená proces, při kterém jsou určité skupiny obyvatel vytlačovány na okraj společnosti, ať už z důvodu **etnického původu, věku, náboženského vyznání, zdravotního stavu** nebo jiných faktorů.

Musíme se snažit předcházet neopodstatněnému spojování dezinformací s menšinami či komunitami, protože to může utvrzovat předsudky a komplikovat řešení

Vztah jednotlivých skupin k informacím utvářejí historické zkušenosti, úroveň vzdělání, sociální podmínky a kulturní faktory. Výzkumy ukazují, že členové sebedefinované minority, která se cítí utlačovaná, mají větší tendenci věřit konspiračním teoriím.

Vymezení problému a současná situace

Agentura pro sociální začleňování realizovala v září 2023 unikátní výzkumnou sondu, která si dala za cíl popsat hloubku konfliktu mezi zranitelnými skupinami sociálně vyloučených Romů a Ukrajinců. Šetření cílilo na detekci rozhodovacích spouštěčů vedoucích k aktivizaci romských obyvatel českých sociálně vyloučených lokalit.

Cílem šetření bylo též **popsat vztah a důvěru Romů ve veřejné instituce České republiky**, zmapovat využívané informační zdroje a zjistit více o procesu putování (dez)informací.

- Výzkumná sonda Agentury pro sociální začleňování z roku 2023 odhalila závažné dopady této situace v kontextu současné ukrajinské krize.
- Zejména u romské komunity se od roku 2022 projevuje zhoršení situace na trhu práce a v oblasti bydlení, přičemž tato zhoršení jsou často přímo spojována s příchodem ukrajinských uprchlíků.
- Významným zjištěním je také výrazné snížení pocitu bezpečí a postupné stahování se z veřejného prostoru (zejména po incidentu v Brně, při němž po konfliktu s Ukrajincem zemřel mladý Rom), což dále prohlubuje komunikační a sociální izolaci.

Tak když vysílaj živě
třeba, tak je to asi pravda.

respondent, Česká Třebová

Dopady komunikačního vyloučení na společnost a rizika dalšího vývoje

1.

Využívání alternativních zdrojů

Nedostatek informací a nenaplněné informační potřeby jedince – především potřeba snížit nejistotu – vedou k aktivnímu vyhledávání a využívání alternativních informačních zdrojů.

2.

Šíření fám a hoaxů

V krátkodobém horizontu pak právě proto (zejména ve složitých situacích a především těch, které se dotýkají základních lidských potřeb) pozorujeme rychlé šíření fám a hoaxů, které dále prohlubují nedůvěru v instituce a většinovou společnost.

3.

Radikalizace

Dlouhodobě hrozí radikalizace komunikačně vyloučených skupin a jejich příklon k extremistickým názorům a hnutím.

4.

Zhoršující se pocit bezpečí

Výzkumná sonda i praktické zkušenosti ukazují, že zejména obavy o bezpečí dětí a blízkých osob často působí jako spouštěče konfliktů, které je čím dál obtížnější uklidňovat.

5.

Riziko pro vnitřní bezpečnost

Událostí, přestože mají původně lokální charakter a vznikají v konkrétních místech či komunitách, mohou postupně přerůst v závažnější problémy a představovat významné riziko pro vnitřní bezpečnost České republiky.

POVODNĚ V ČESKU

Varování obyvatelstva

Doporučení: Přidat do grafiky časový údaj, kdy byl příspěvek vytvořen (den, měsíc, rok)

**Extrémní srážky
a nebezpečí povodní**

**PRAVIDELNĚ
SLEDUJTE AKTUÁLNÍ
VÝVOJ POČASÍ**

**Sledujte televizní či rozhlasové
zpravodajství nebo navštivte
webové stránky www.chmi.cz**

Dbejte pokynů, i když nebydlíte v blízkosti řek a potoků. Vysoké srážky
mohou způsobit třeba i nebezpečné sesuvy půdy.

Společně to zvládneme - sdílejte ➔

**Extrémní srážky
a nebezpečí povodní**

**MYSLETE
NA SVÉ BLÍZKÉ**

**Zvláště na starší osoby v rizikových
oblastech. Pomozte jim s přípravou na
případnou evakuaci, zajistěte jim
zásoby a informujte je o aktuálních
výstrahách.**

Společně to zvládneme - sdílejte ➔

**Екстремальні
опадн і ризик повені**

**МАЙТЕ
ДОСТАТНІЙ
ЗАПАС ПИТНОЇ
ВОДИ**

Ми можемо разом - поділіться ➔

**Extrémní srážky
a nebezpečí povodní**

Lidem, kteří žijí v záplavových oblastech, doporučujeme:

**PŘIPRAVTE SI
EVAKUAČNÍ
ZAVAZADLO**

**pro případný rychlý přesun
na bezpečné místo.**

Společně to zvládneme - sdílejte ➔

**Extreme rainfall
and flood risk**

WHERE TO GO IN CASE OF IMMINENT DANGER

<small>POLICE</small>	158	<small>AMBULANCE</small>	155	<small>FIREFIGHTERS</small>	150
-----------------------	------------	--------------------------	------------	-----------------------------	------------

In need of psychological support

- Safety line 116 111
- Psychological First Aid Line 116 123
- Elpida Senior Citizen Line 800 200 007

Humanitarian organisations

- ADRA 734 795 306
- Czech Red Cross 251 104 111
- People in Need 226 200 400

Contacts for dealing with power outages

- ČEZ Distribuce 800 850 860
- EG.D (E.ON Distribuce) - Electricity 800 22 55 77; Gas 1239
- PRE Distribuce - Electricity 800 823 823; Gas 1239

Together we can make it - share ➔

**Extreme rainfall
and flood risk**

**TAKE VALUABLE
ITEMS TO HIGHER
FLOORS**

**Applies to cases where you have been
affected by floods in the past (flooded
cellars, etc.)**

Together we can make it - share ➔

**Extreme rainfall
and flood risk**

**AVOID TRAVELLING
TO HIGH-RISK
AREAS**

**For information on the areas of
concern, see TV or radio news reports
or visit the website www.chmi.cz**

Together we can make it - share ➔

**Extreme rainfall
and flood risk**

**KEEP YOUR
MOBILE PHONE
CHARGED**

in case of power failure

Together we can make it - share ➔

**Extrémní srážky
a nebezpečí povodní**

CO MÍT S SEBOU V EVAKUAČNÍM ZAVAZADLE

- **Osobní doklady** (občanský průkaz nebo pas, kartička pojištěnce)
- **Důležité dokumenty**, které nemáte v digitální podobě
- **Mobilní telefon**, nabíječka a nabitá powerbanka
- **Hotovost** (2 až 3 tisíce korun) a platební karty
- **Náhradní oblečení**
- **Pláštěnka** nebo jiná nepromokavá vrstva
- **Pitná voda a trvanlivé jídlo** (např. energetické tyčinky, instantní pokrmy, těstoviny, rýže)
- **Hrnek, miska a příbor**
- **Zavírací nůž**
- **Osobní léky** a zdravotní pomůcky na sedm dní
- **Lékárnička** pro první pomoc a běžné zdravotní potíže
- **Osobní hygienické potřeby** (zubní kartáček, pasta, mýdlo)
- **Tampony**
- **Ručník**
- **Svítilna** nebo čelovka
- **Propiska a blok** (s telefonními čísly na blízku)
- **Kniha, drobné hračky pro děti** (pokud jsou relevantní)

Společně to zvládneme - sdílejte ➔

**Екстремальні
опадн і ризик повені**

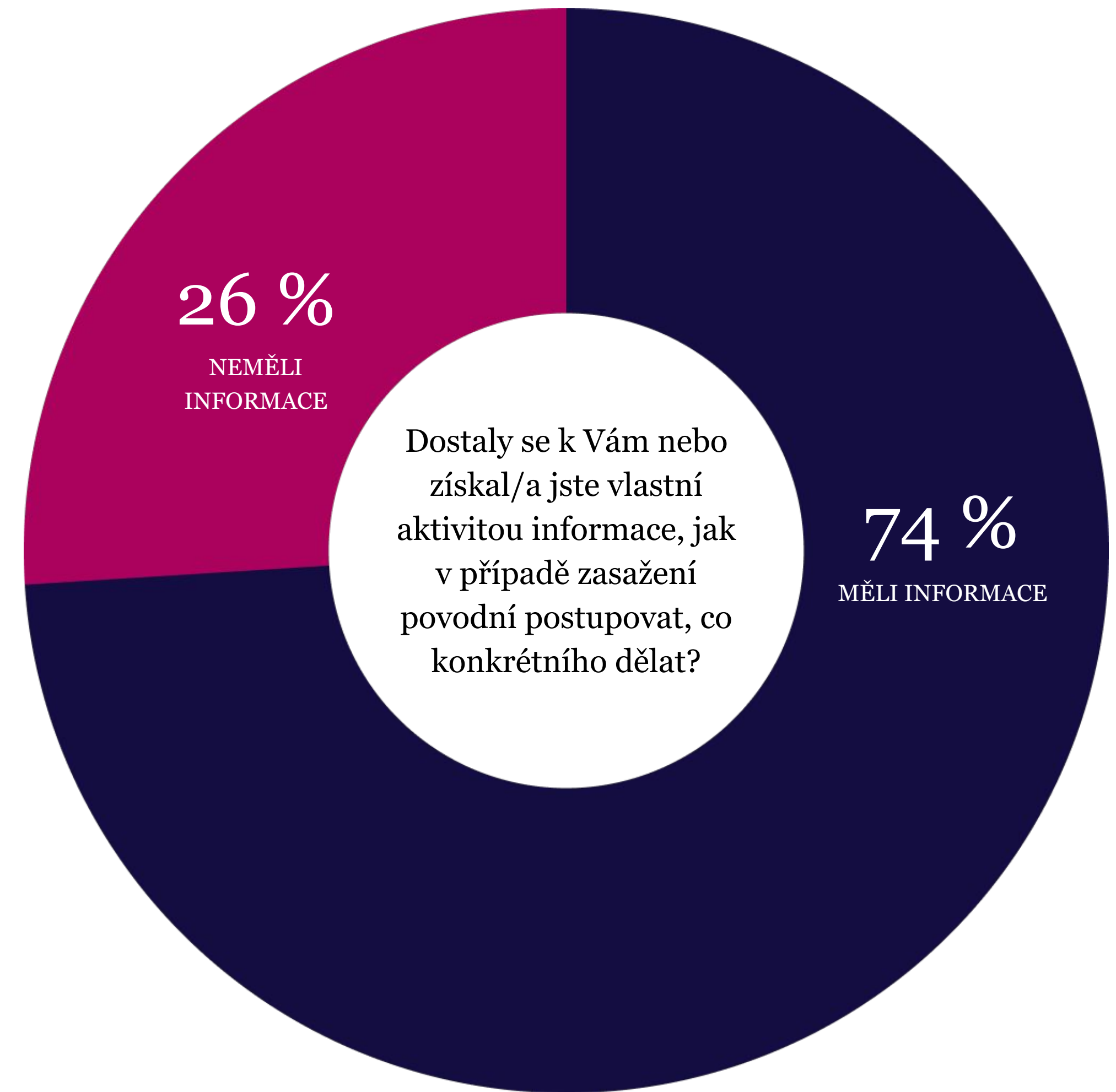

**ПРОСТЯГНІТЬ
РУКУ ДОПОМОГИ**

**Зверніться з пропозицією допомоги до
вразливих людей у вашому оточенні.
Допоможіть їм із покупками,
підготовкою до можливої евакуації або
безпосередньо з евакуацією. Ваша
солідарність може рятувати життя та
здоров'я.**

Ми можемо разом - поділіться ➔

74 % lidí ohrožených povodní
tvrdí, že měli dostatek informací
o tom, jak postupovat v případě
ohrožení.

Komunikace ke zranitelným skupinám byla jednou z našich priorit

Zranitelné skupiny zahrnují ty osoby a komunity, které by mohly být **zvláště postiženy následky povodní** nebo by měly obtíže s rychlou reakcí na evakuační upozornění.

Hlavní sdělení směrem ke zranitelným

V případě ohrožení vás budeme o situaci včas informovat. Naší nejvyšší prioritou jsou životy a zdraví všech občanů, o které se plně postaráme. Hasiči a integrovaný záchranný systém mohou v nutných případech přistoupit k evakuaci. Evakuace je krajní řešení, které bude provedeno pro všechny bez výjimky.

Máme připravené evakuační plány, které zohledňují potřeby osob s omezeními či problémy, aby byla zajištěna bezpečnost každého z vás. Prosíme, dbejte pokynů hasičů a záchranných složek. Společně tuto situaci zvládneme.

Identifikované skupiny

- Starší osoby
- Osoby se zdravotním postižením a chronicky nemocní
- Nevidomí a slabozrací
- Neslyšící a nedoslýchaví
- Lidé žijící v izolovaných nebo špatně dostupných oblastech
- Osoby bez domova
- Nízkopříjmové skupiny, sociálně vyloučené skupiny a lidé bez přístupu k vozidlu
- Cizinci/uprchlíci
- Majitelé domácích a hospodářských zvířat
- Postižení povodněmi na zdraví a majetku
- Pozůstalí po obětech

Sirény ani obecní rozhlas při povodních neslyšící neuslyší. Je proto nutné zlepšit připravenost a přístupnost nejen pro neslyšící.

1.

Neexistuje centrální systém oznamování krizových situací

Neexistuje jednotný systém, který by doručoval informace do mobilních zařízení *(i v přístupné podobě např. ČZJ, plain language)*.

2.

Chybí (přístupný) informační portál

Chybí “jedno místo” na internetu s ověřenými a *(i s přístupnými informacemi pro osoby se sluchovým postižením ČZJ, přístupná čeština)*.

3.

Není dostatečně sjednocený přístup na regionální úrovni

Kraje, ORP a obce přistupují k informování a podpoře rozdílně, chybí jednotná systémová podpora a metodické vedení z centra.

4.

Je potřeba zlepšit připravenost složek IZS

Záchranné složky nemají jednotné informace ani proškolení, jak efektivně komunikovat s osobami se sluchovým postižením *(např. využití online tlumočení ČZJ či přepisu)*.

Jakým způsobem se do komunity dostávaly informace o bezpečnostních opatřeních během povodní?

Byly poskytnuté informace srozumitelné pro všechny členy komunity?

S jakými překážkami jste se při zavádění těchto opatření setkali?

Děkuji za pozornost
Ráda zodpovím vaše dotazy

Kontaktovat mě můžete na jana.bohunkova@mv.gov.cz nebo +420 608 818 802